

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 390/2016-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Máriou Kolíkovou, Advokátska kancelária Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11 CoP 526/2014-110 z 19. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenia svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 CoP 526/2014-110 z 19. novembra 2014.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Dňa 01. mája 2012 sťažovateľ uzavrel manželstvo s [REDAKOVANÉ]... Sťažovateľ má s manželkou dve dcéry, a to [REDAKOVANÉ]... a [REDAKOVANÉ]... [REDAKOVANÉ]... Od júla 2008 do júla 2012 rodina žila spoločne v USA. Od júla 2012 sa na základe vzájomnej dohody medzi manželmi dočasne presťahovali na Slovensko...

Dňa 29. júla 2014 podala... [REDAKOVANÉ]... návrh na nariadenie predbežného opatrenia týkajúceho sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k obom maloletým dcéram, v ktorom navrhla tri alternatívy znenia petitu. Predmetný spis je na Okresnom súde Bratislava III vedený pod sp. zn. 37P/325/2014. Okresný súd Bratislava III návrh matky zamietol uznesením zo dňa 26. augusta 2014, č. k. 37P/325/2014-58. Matka sa proti tomuto uzneseniu odvolala, odvolaním doručeným 19. septembra 2014. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 19. novembra 2014, č. k. 11CoP 526/2014-110 rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III o zamietnutí návrhu zmenil, a to tak, že predbežným opatrením rozhodol o zákaze styku otca s maloletými deťmi. Týmto uznesením Krajský súd v Bratislave zároveň zmenil zatiaľ platné uznesenie Okresného súdu Bratislava III, č. k. 37P 325/13-24 zo dňa 10. decembra 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 11CoP 154/14-175 zo dňa 23. apríla 2014 v časti úpravy styku. Dňa 11. marca 2015 bolo sťažovateľom podané dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. novembra 2014, č. k. 11CoP 526/2014-110, ktorým bola otcovi odňatá akákoľvek možnosť stretávať sa so svojimi deťmi.

Dňa 19. novembra 2014 podal sťažovateľ voči predmetnému rozhodnutiu krajského súdu dovolanie.

Dňa 13. apríla 2015 podal sťažovateľ voči predmetnému rozhodnutiu aj ústavnú sťažnosť vedenú pod sp. zn. II. ÚS 510/2015.

Dňa 26. novembra 2015 bolo sťažovateľovi doručené odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu, že bola podaná predčasne (s ohľadom na prebiehajúce dovolacie konanie).

Dňa 23. marca 2016 nám bolo doručené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 410/2015, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa v predmetnej veci...

Uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 11CoP 526/2014-110 zo dňa 19. novembra 2014 bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj právo na súkromný a rodinný život podľa článku 8 ods. 1 a 2 Dohovoru aj čl. 19 ods. 2 Ústavy SR a čl. 41 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, a to tým, že v predmetnom konaní, prebiehajúcim pred Krajským súdom v Bratislave, bola postupom voči účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Krajský súd v Bratislave v konaní o odvolaní voči uzneseniu Okresného súdu Bratislava III, č. k. 37P 325/14-58 zo dňa 26.08.2014, vo veci starostlivosti súdu o maloletú [REDAKOVANÉ]... a maloletú [REDAKOVANÉ]... žiadnym spôsobom neumožnil otcovi maloletých detí, sťažovateľovi, sa vyjadriť, pričom je potrebné osobitne poukázať na skutočnosť, že sa jednalo o cudzinca a predbežné opatrenie odvolacieho súdu zakázalo otcovi styk s maloletými deťmi. ...

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj len „krajský súd“) v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vychádzal čisto iba z tvrdení matky, a teda navrhovateľky, pričom si vôbec nevyžiadal vyjadrenie či stanovisko otca alebo maloletých detí, ktorých práva boli rozhodovaním priamo dotknuté. Krajský súd v procese svojho rozhodovania neprihliadol na všetkých ostatných účastníkov súdneho konania, nezameral sa ani na záujem detí, venoval sa iba tvrdeniam matky, ktoré posúdil jednostranne a subjektívne, bez objektívneho zistenia skutkového stavu a náležitého zhodnotenia situácie, pričom taktiež možno mať dôvodné pochybnosti, či vôbec došlo k osvedčeniu matkou tvrdených skutočností. Okrem toho cielene sťažoval prístup sťažovateľa k informáciám o priebehu konania o návrhu na vydanie predbežného opatrenia tým spôsobom, že do rozhodnutia odvolacieho súdu nedostal návrh matky, rozhodnutie prvostupňového súdu a odvolanie matky proti rozhodnutiu prvostupňového súdu. Poukazujeme na to, že právny zástupca sťažovateľa súd osobitne žiadal, aby boli sťažovateľovi tieto listiny preložené a doručené. Súd svojím postupom prakticky zabránil účastníkovi súdneho konania zúčastniť sa konania a vyjadriť sa ku skutočnostiam uvádzaných protistranou napriek jeho aktívnej

snahe. Poukazujeme na to, že právny zástupca sťažovateľa osobitne žiadal, aby mu tieto listiny boli preložené a doručené.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo sťažovateľa na súkromný a rodinný život podľa článku 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj čl. 19 ods. 2 Ústavy SR a čl. 41 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 526/2014-110 zo dňa 19. novembra 2014 o nariadení predbežného opatrenia porušené bolo.

2. Rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 526/2014-110 zo dňa 19. novembra 2014 o nariadení predbežného opatrenia sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 €... do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania zistil, že k sťažnosti je pripojené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa Advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. Márie Kolíkovej, ktorá podľa zistenia ústavného súdu má od 29. apríla 2016 pozastavenú advokátsku činnosť.

Z uvedeného dôvodu sťažnosť nespĺňa všetky náležitosti predpísané zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), keďže k nej nie je pripojené kvalifikované splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné náležitosti podľa ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, a) ktoré základné práva alebo slobody sa

podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ k návrhu doručenému ústavnému súdu 24. mája 2016 pripojil splnomocnenie na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom pre Advokátsku kanceláriu Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, konajúcu prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. Márie Kolíkovej. Advokátka Mgr. Mária Kolíková v uvedenom splnomocnení v mene advokátskej kancelárie prijala splnomocnenie. Splnomocnenie je tiež udelené Mgr. Lukášovi Opettovi, partnerovi advokátskej kancelárie Kolíková & Partners, s. r. o., avšak iba „v rozsahu nahliadania do spisu a účasti na pojednávaní“. Podľa zistenia ústavného súdu má Mgr. Mária Kolíková od 29. apríla 2016 pozastavenú advokátsku činnosť, pričom sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu až 20. mája 2016, teda v čase, keď už advokátka Mgr. Mária Kolíková mala advokátsku činnosť pozastavenú. Sťažovateľ splnomocnenie pre nového advokáta ústavnému súdu nedoručil.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že daný rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, IV. ÚS 322/2010, IV. ÚS 399/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 267/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 262/2010, III. ÚS 210/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

Ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016